

Kriterier for hållbar gruvnäring

1. Rekommendation

Rekommendationen har följande formulering:

att upprätta kriterier för en hållbar nordisk gruv- och mineralnäring i t ex form av en deklARATION eller ett manifest, där man fastslår förutsättningarna för en ansvarsfull gruv- och mineralnäring, både ur en miljömässig och en samhällelig synvinkel, baserat på de nationella och internationella regler och erfarenheter som redan finns

att ha som målsättning att en nordisk deklARATION/manifest med kriterier för en hållbar gruv- och mineralnäring ska kunna ligga till grund för kommande regleringar inom EU/internationellt

att i kriterierna ta hänsyn till natur- och vattenskydd, urbefolkningarnas rättigheter, den lokala befolkningen och näringarna, gruvarbetarnas säkerhet och rättigheter, rätt hantering av sidomaterial, ersättningsansvar vid skador, infrastruktur, att utbildnings- och kompetensbehov tillgodoses m.m.

att alla relevanta aktörer blir involverade i arbetet och i aktiv dialog med varandra delar erfarenheter, kunskap och skapar transparens, för att minimera risken för upprepning av t ex negativa miljöpåverkningar

2. Meddelande från Nordiska ministerrådet

Nordiska ministerrådet lägger stor vikt på arbetet med hållbar utveckling i Norden och lade för tolv år sedan sin första strategi inom detta område. Under det norska ordförandeskapet 2013 beslutade NMR om en ny uppdaterad nordisk tvärsektoriell strategi för hållbar utveckling som fokuserar på områden där Norden har gemensamma intressen och utmaningar och där det finns goda förutsättningar för att bidra till en hållbar utveckling. Ett av fokusområdena i strategin är hållbart utnyttjande av jordens resurser.

De nordiska ministrarna för näringspolitik delar Nordiska rådets uppfattning att kriterier för en nordisk hållbar gruv- och mineralnärings är en viktig del för att säkerställa en hållbar utveckling och en säker verksamhet inom gruv- och mineralnäringen i de nordiska länderna.

Nordiska rådet

**Rek. 1/2014/Näring
D 2015**

Den globala gruv- och mineralindustrin har de senaste årtionden haft en kraftig utveckling och Norden är idag en av EU:s ledande gruv- och mineralregioner. Målet i flera av de nordiska ländernas gruv- och mineralstrategier är att den positionen ska förstärkas. En expanderande gruv- och mineralnärings innebär stora investeringar som under lång tid har saknats, nya arbetstillfällen och utvecklingsmöjligheter för en region. Men denna utveckling ställer stora krav och utmaningar på de lokalsamhällen som växer i takt med gruvnäringen. Gruv- och mineralnäringen har stor strategisk betydelse för tillväxt och sysselsättning på såväl lokal, regional och nationell nivå. Men gruvindustrin är också förenad med en rad negativa konsekvenser som t.ex. stora ingrepp i natur/miljö, stor mängd avfall, utsläpp i luft och vatten, buller, konkurrens om landområden med andra intressenter, etc. Därför är det viktigt att denna utveckling sker på ett hållbart och ansvarsfullt sätt som tar hänsyn till både miljö och lokalsamhället.

Tidigare nummer:
A 1583/näring

Behandlas i:
Näringsutskottet

J.nr. 13-00007-36

Gruv- och mineralnäringen styrs idag till stora delar av avtal och nationell lagstiftning. Den praktiska relationen sker oftast på lokal nivå mellan stora (multinationella) investeringar och kommuner och lokalsamhällen i gleset befolkade regioner. Men för att gruvföretagen ska kunna fungera, utvecklas och expandera blir samspelet mellan dessa aktörer i allt större utsträckning en viktig faktor. Dvs. företagen behöver en slags "social blåstämpel" för att kunna operera på ett effektivt sätt. För att erhålla detta stöd behöver de på ett trovärdigt sätt visa ett engagemang och återkoppling till det lokala samhället. Kriterier för en hållbar nordisk gruv- och mineralnärings kunde här vara till stor nytta för företag, kommuner och regioner.

Ett sätt som gruvnäringen uttrycker sitt lokala och sociala engagemang är genom deltagande i olika samarbetsinitiativ. Det finns idag ett flertal initiativ som varierar beroende på medlemskap, struktur eller innehåll, t.ex. best practice, kompetens- och erfarenhetsutbyte, etablering av standarder/kriterier för ekonomiskt-, miljömässigt- och socialt engagemang, etc. Det som dock till viss del saknas idag är kunskap om hur effektiva gemensamma standarder/kriterier är för att utveckla och förbättra en hållbar nordisk gruvverksamhet.

Två exempel som ofta lyfts fram är det kanadensiska initiativet *Towards Sustainable Mining (TSM)* samt det finska initiativet *The Finnsh Network for Sustainable Mining*.

Den kanadensiska gruvnäringens samarbetsorganisation *The Mining Association of Canada (MAC)* har tagit fram ett program *Towards Sustainable Mining (TSM)* för en ansvarsfull gruvnäring i Kanada. Programmet baserar sig på ett set verktyg och kriterier/indikatorer för gruvföretagen för att säkra att riskfylld verksamhet genomförs på ett ansvarsfullt sätt. Genom att de deltagande gruvföretagen ställer sig bakom de grundläggande principerna och kriterierna i programmet förbinder de sig att:

- Vara i dialog med det lokala samhället

- Använda och utveckla världsledande miljöteknik
- Ta ansvar för säkerhet och hälsa för personal och det omgivande lokalsamhället

Nordiska rådet

Det finska initiativet *The Finnish Network for Sustainable Mining* är ett nätverk som bygger på samarbete och förtroende mellan de deltagande (gruvindustrin och andra stakeholders) som ska stödja och verka för en mer ansvarsfull gruvverksamhet i Finland baserad på internationella erfarenheter och tillvägagångssätt. Initiativet ska genomföras via öppen och balanserad dialog, aktivt och konstruktivt samarbete, indikatorer och utvärderingssystem, etc. i syfte att uppnå:

**Rek. 1/2014/Näring
D 2015**

Tidigare nummer:
A 1583/näring

Behandlas i:
Näringsutskottet

J.nr. 13-00007-36

- Mer hållbar gruvdrift
- Självreglerande modell
- Användbara verktyg
- Reducerad risk för konflikter

Nordiska ministerrådet initierade under det svenska ordförandeskapet 2013 det nordiska gruvprojektet NordMin. Projektet finansieras av Nordiska Ministerrådet (2013 – 2015) och syftet är att stärka konkurrenskraften och forskarutbytet inom den nordiska gruv- och mineralsektorn med tydlig industrinytta. Ansvariga för projektet är Luleå tekniska universitet (LTU) i Sverige.

Det övergripande målet för NordMin-projektet är att etablera ett forsknings- och innovationsprogram samt ett nätverk för fortsatt nordisk samverkan inom gruv- och mineralområdet efter att projektet är avslutat. NordMin:s arbets- och strategiska program bygger på de utmaningar som det europeiska nätverket (ERA-MIN) har identifierat för organisationer som äger eller administrerar forskningsprogram när det gäller naturresurser. En av dessa utmaningar är en ökad forsknings- och innovationsinsats om hur behovet av mineraler och naturresurser i vårt samhälle säkerställs och att utvinning sker på ett hållbart och försvarbart sätt.

NordMin har beslutat genomföra en studie av hållbarhetsområdet inom den nordiska utvinningsindustrin och analysera hur det kan anpassas och eventuellt implementeras i de nordiska länderna.

NordMin har beslutat avsätta 1 500 000 DKK till ett projekt angående hållbarhetskriterier för den nordiska utvinningsindustrin (*Sustainability Criteria for the Nordic Extractive Industry*). Målet med projektet är att utveckla hållbarhetskriterier (etiska riktlinjer/principer) som kan adopteras av och omfatta hela den nordiska utvinningsindustrin. I arbetet kommer en lång rad av stakeholdes involveras (t.ex. industrin, beslutsfattare, myndigheter, NGO:s, etc). på lokal, regional och nationell nivå. Projektet kommer att leddas av NordMin:s sekretariat vid Luleå Tekniska Universitet (LTU) och ska genomföras av en arbetsgrupp bestående av relevanta nordiska aktörer.

Studien skall vara slutförd senast den 31 augusti 2016 då hållbarhetskriterierna skall presenteras.

NordMin avser att redovisa studien för de nordiska näringsministrarna under slutet av 2016.

Nordiska ministerrådet anser därför att rekommendationen kan avskrivas.

3. Utskottets betänkande

Meddelandet från Nordiska ministerrådet visar tydligt att frågan om en, ur alla avseenden, hållbar gruvnäring är någonting som man har stort intresse för och fokus på. Det uppdrag som NordMin har fått torde kunna leda till att den nordiska gruvnäringen kommer att få gemensamma hållbarhetskriterier som den kan och bör förhålla sig till framöver. Det är också betryggande att många olika stake holders kommer att delaktiggöras i att ta fram den rapport som sedermera ska presenteras för de nordiska näringsministrarna. Även om det inte uttryckligen nämns i meddelandet, så finns det anledning att anta att det arbete som härmed kommer att utföras på nordisk nivå, kommer att påverka även europeisk och internationell policy på området. Inte minst med tanke på Norden betydelse som gruv- och mineralregion globalt.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår Näringsutskottet

att Nordiska rådet lägger meddelandet om kriterier för en hållbar gruvnäring i Norden till handlingarna och för rådets del anser frågan som *slutbehandlad*.

Köpenhamn, den 24 juni 2015

Anders Eriksson (ÅF)

Gunvor Eldegard (A)

Heidi Nordby Lunde (H)

Lars Tysklind (FP)

Lena Asplund (M)

Per Olaf Lundteigen (Sp)

Pyry Niemi (S)

Rikard Larsson (S)

Ruth Mari Grung (A)

Steingrímur J. Sigfússon (VG)

Ville Skinnari (sd)

Nordiska rådet

**Rek. 1/2014/Näring
D 2015**

Tidigare nummer:

A 1583/näring

Behandlas i:

Näringsutskottet

J.nr. 13-00007-36